

با اندیشمندان حسابداری جهان آشنا شویم

جول استانلی دمسکی
(۱۹۴۰-)
صاحب نظر در سیستمهای
اطلاعات حسابداری

گردآوری و ترجمه: بتول زارعی

مقدمه

برخی از تئوریهای گزارشگری برون سازمانی شامل استانداردهای دستوری برای انتخاب اطلاعات جهت درج در گزارشهای برون سازمانی است. این استانداردها از جمله شامل بیطرفی، قابلیت تایید و بموقع بودن است. یکی از ویژگیهای بارز این استانداردها پرداختن به ویژگیهای ذاتی ارقام حسابداری است، یعنی ویژگیهایی که از ترجیحات شخصی استفاده کنندگان دادههای حسابداری استخراج نشده باشد. در نتیجه بین استانداردهای دستوری و ترجیحات شخصی رابطه‌ای مستقیم وجود ندارد. لذا، استانداردهای دستوری که با ترجیحات شخصی فاصله دارد نمی‌تواند جانشین کاملی برای این ترجیحات باشد و وضع چنین استانداردهایی، مشکلات جدی به بار می‌آورد. مشخصاً، اگر فرض کنیم سیستم حسابداری برای بیشینه سازی مطلوبیت مورد انتظار استفاده کنندگان دادههای حسابداری طراحی می‌شود، دادههای انتخاب شده برای رعایت استانداردهای وضع شده، لزوماً منجر به چنین نتیجه‌ای نخواهد شد. این مبحث را دمسکی (Demski) در مقاله‌ای با عنوان «امکان ناپذیری عمومی استانداردهای دستوری حسابداری» که در سال ۱۹۷۳ در **اکانتینگ رویو (Accounting Review)** به چاپ رسیده، ارائه کرده است و چکیده بحث وی به این شرح است: فرض کنید که تدوین کنندگان استاندارد، با انتخاب یک روش از بین دو روش مواجهند. افزون بر این فرض کنید این دو روش از نظر سودمندی قابل مقایسه‌اند، یعنی دو روش، هنگامی به یک اندازه سودمند هستند که به یک اندازه اطلاعات ارائه دهند. برای مثال هنگامی می‌توان گفت سودمندی روش انعکاس هزینه مالی در بهای تمام شده دارایی همانند انعکاس آن در صورت سود و زیان است که بار اطلاعاتی آن مساوی و شاید بیشتر باشد. اگر هر دو روش بدون هزینه باشند، روشن است که یکسان بودن سودمندی دو روش برای تدوین کننده استانداردها، دلیل موجهی است که دست کم روش اول را همانند روش دوم مفید بدانند. در هر صورت، یکسان بودن سودمندی یک شرط لازم برای انتخاب روش است. بنابراین هر استاندارد که جانشین ترجیحات شخصی می‌شود باید جانشین سودمندی هم بشود. مشکل اینجا است که سودمندی یک رابطه کامل جلوه نمی‌کند. بعضی از سیستمهای اطلاعاتی در قالب سودمندی قیاس پذیر نیستند. برای مثال روش **اولین صادره از**

اولین وارده (FIFO) در مقابل روش **اولین صادره از آخرین وارده (LIFO)** از بعد سودمندی مقایسه پذیر نیست. چون سودمندی نقص دارد، مواردی یافت می شود که استانداردها نمی توانند جانشین سودمندی و در نتیجه جانشین ترجیحات شخصی شوند، بنابراین جانشینی استانداردها برای ترجیحات شخصی در مجموع ناممکن است. با توجه به تصویر واقعی تر محیط گزارشگری و حضور آشکار استفاده کنندگان مختلف، مشکلات استفاده از استانداردهای دستوری پیچیده تر هم می شود. به عنوان مثال، بعضی افراد برای رفاه ارزش بالایی قائلند، در حالی که افراد دیگری تنها به استانداردهای زندگی راحت رضایت می دهند؛ چون افراد ترجیحات گوناگونی دارند. سازگاری یک مجموعه استاندارد یکسان برای گزارشگری برون سازمانی با ترجیحات متفاوت افراد ناممکن است. به علاوه این پرسش که برای تعیین روشهای گزارشگری چگونه ترجیحات افراد مختلف باید در نظر گرفته شود، بی پاسخ مانده است؛ یعنی رابطه میان یک مجموعه استاندارد و رفتار گروهی، نامشخص است.

مطالب بالا برگرفته از «بیانیه ای درباره ثوری حسابداری و پذیرش ثوری» است که در سال ۱۹۷۳ از سوی کمیته مفاهیم و استانداردهای گزارشگری مالی برون سازمانی **انجمن حسابداری امریکا (AAA)** تهیه شده است که **جول دمسکی** نیز در کنار افرادی چون **زف (Zeff)** و **استابوس (Stabus)** عضو آن بوده است. با مطالعه کتابها و مقاله های منتشر شده توسط **دمسکی** گرایش او به سیستمهای اطلاعات حسابداری، و **محتوای اطلاعاتی** ارقام حسابداری و تاثیر میزان و شکل اطلاعات ارائه شده بر مدلهای تصمیمگیری محرز می شود. کار اصلی در حوزه **اقتصاد اطلاعات**^۲ به **جاکوب مارشاک (Jacob Marschak)** نسبت داده می شود ولی

دمسکی یکی از پرآوازه ترین نویسندگان در ادبیات حسابداری است و بسیاری از مقالاتش به خاطر اهمیت و میزان تاثیرگذاری برنده جوایز بین المللی شده است

کاربرد آن برای حسابداری در کارهای **فلتهام (Feltham)** و **دمسکی** مطرح شده است. البته **دمسکی** در زمینه های مختلف حسابداری مطالب ارزشمندی به رشته تحریر درآورده است، از جمله به تازگی در یک مطالعه در زمینه حسابداری مدیریت به همراه **فلتهام**، کوشیده است دانش حسابداری را با ساختاری جدید ارائه کند. در ادامه خلاصه ای از زندگینامه و کارها و آثار **دمسکی**، این دانشمند مطرح در سیستمهای اطلاعات حسابداری ارائه می شود.

زندگینامه

پروفسور **هورنگرن (Horngren)** در مراسم انتخاب **دمسکی** در تالار مشاهیر حسابداری در سال ۲۰۰۰ بیان می کند: «من **دمسکی** را از ۱۹۶۳ می شناسم، زمانی که دانشجوی ممتاز مقطع دکتری در دانشگاه شیکاگو بود. اوایل دهه ۶۰ سالهایی پرهیجان برای دوره دکتری آن دانشگاه محسوب می شود چرا که، در میان دانشجویان حسابداری و مالی آن دانشگاه افراد زیادی بودند که فعالیتهای چشمگیری در جهت ارتقای رویه ها و ادبیات حکیمانه به انجام رساندند، از جمله **دمسکی**، **بیور (Beaver)**، **بال (Ball)**، **براون (Brown)**، **واتس (Watts)**، **فاما (Fama)**، **مایک جنسن (Mike Jensen)**، **رُل (Roll)** و **اسکولز (Scholes)**. من شاهد بوده ام که **جول دمسکی** چگونه از سطح یک دانشجوی روشن و پیشرو به پژوهشگری برجسته در زمینه کاربرد اقتصاد اطلاعات و **تئوری نمایندگی**^۳ در حسابداری در کل جهان تبدیل شد و رشد کرد... **دمسکی** تنها پژوهشگری عالی رتبه نیست، بلکه معلمی به معنای کامل است و وجودش برای هر دانشجویی یک گنجینه محسوب می شود. او دارای مجموعه ای از مهارتهای دانشگاهی است که قادر است سطح دوره تحصیلی در دانشگاه را بالا برد. من و **جول** در دانشگاه استنفورد به مدت ۱۸ سال در کنار هم بوده ایم تا ۱۹۸۵ که **دمسکی** به **ییل (Yale)** منتقل شد....»

جول استانلی دمسکی (Joel Stanley Demski) محقق برجسته که به خاطر خلاقیت و صلابت تحقیقاتش در سیستمهای اطلاعات حسابداری شهرت دارد و طی سه دهه نقش رهبری تحقیقات حسابداری را برعهده داشته است، در سال ۱۹۴۰ در **استورجیس (Sturgis)** میشیگان به دنیا آمد. او دومین فرزند از پنج فرزند **جورج (George)** و **آتالیا (Athalia)** **دمسکی** بود. هم مادر و هم پدر در امر تحصیل او پافشاری می کردند. در اوایل

دهه ۱۹۴۰ خانواده او به پینکانینگ (Pinconning) میشیگان مهاجرت کردند. او سالهای اولیه زندگی خود را در آنجا گذراند و همانجا بود که پدرش یک شرکت تولیدی کوچک را پایه ریزی کرد.

علاقه شخصی و کارخانه تولیدی پدر دمسکی او را به تحصیل در رشته مهندسی صنایع در دانشگاه میشیگان سوق داد. اما جول پس از فارغ التحصیلی دریافت که رشته تحصیلی اش نمی تواند در پیشرفت او در شغل پدری مناسب باشد. لذا پس از فارغ التحصیلی از رشته مهندسی در ۱۹۶۲، در دانشگاه میشیگان باقی ماند و در رشته مدیریت ثبت نام کرد و در این دوران بود که با ویلیام پاتون (William Paton) آشنا شد و از محضر استادانی چون استفان ای زف (Stephan A. Zeff) و ساموئل آر هپ ورث (Samouel R. Hepworth) بهره برد، کسانی که علاقه به حسابداری را در او برافروختند و او را تشویق به تحصیل در مقطع دکتری حسابداری کردند.

در سال ۱۹۶۳ مدرک کارشناسی ارشد مدیریت خود را با رتبه بالا دریافت داشت و پس از مطالعه برنامه درسی دانشگاه میشیگان به علت تاکیددی که بر ریاضیات داشت دانشگاه شیکاگو را انتخاب کرد و بورس تحصیلی بنیاد فورد (Ford) در شیکاگو را نیز دریافت کرد. در آنجا با استادانی چون سیدنی دیویدسن (Sidney Davidson)، نیکولاس داپوچ (Nicholas Dopuch) و چارلز هورنگرن (Charles Horngren) و تعداد زیادی از اعضای هیئت علمی و دانشجویان دکتری مانند ویلیام بیور (William Beaver) و فیلیپ براون (Philip Brown) کار کرد. چارلز هورنگرن استاد راهنمای او در تدوین پایان نامه اش بود و او را به سمت یک دوران

دانشگاهی برجسته رهنمون شد.

زمانی که در ۱۹۶۷ دوره دکتری خود را به اتمام رساند اولین کرسی استادی خود را در دانشگاه کلمبیا به دست آورد و در آنجا با کارل ای نلسون (Carl E. Nelson) همکاری شد. خود او بیان می کند که: "هورنگرن و تجربه شیکاگو به من آموخت که چگونه فکر کنم و کارل به من آموخت چگونه استاد بشوم." در ۱۹۶۸ به عضویت هیئت علمی دانشگاه استنفورد درآمد و استاد سیستمهای حسابداری و اطلاعاتی در سالهای ۷۳ تا ۷۹ در آن دانشگاه بود و سپس صاحب کرسی استادی پال هولدن (Poul Holden) و بعد کرسی جون ای هورنگرن (Joan E. Horngren) در دانشگاه استنفورد شد. در ۱۹۸۵ به دانشگاه ییل رفت و استاد سیستمهای حسابداری و اطلاعاتی شد. دمسکی در ۱۹۴۴ به دانشگاه فلوریدا رفت و بورسیه تحقیق فردریک ای فیشر (Fredrick E. Fisher) آن دانشگاه شد (۲۰۰۲-۲۰۰۰) و هنوز هم در آن دانشگاه فعال است. نشانی پست الکترونیکی و مشخصات او را می توانید در پایگاه اطلاع رسانی <http://bear.cba.ufl.edu/demski> ببینید.

کارهای انجام شده دمسکی در رابطه با اقتصاد اطلاعات و تئوری نمایندگی در حسابداری در ۶۰ مقاله، ۵ کتاب و بیش از ۲۵ نوشته منتشر شده است. کار او و دانشجویان بیشمار دنباله رو این مسیر، یک پارادایم غالب جدید برای تئوری حسابداری به وجود آوردند. او یکی از پر آوازه ترین نویسندگان در ادبیات حسابداری است و بسیاری از مقالاتش به خاطر اهمیت و میزان تاثیر گذاری برنده جوایز بین المللی شده است. یکی از اولین مقالات دمسکی با عنوان «یک سیستم حسابداری سازمان یافته بر اساس مدل برنامه ریزی خطی» در ۱۹۶۷ به خاطر مشارکت برجسته در ادبیات حسابداری جایزه انجمن حسابداران رسمی آمریکا (AICPA) را دریافت کرد و سه سال بعد، مقاله دیگرش با عنوان «کاربرد مدلها در ارزیابی اطلاعات» که به همراه همداانشگاهی قدیمش جerald فلتهم (Gerald Feltham) نگاشته بود، مجدداً برنده همان جایزه شد. یکی دیگر از مقالات اولیه دمسکی، «تعامل اعمال تصمیم: اثرات مدلهای متفاوت اندازه گیری عملکرد» که در شماره ۴۵ مجله اکانتینگ ریویو (Accounting Review) در ۱۹۷۹ به چاپ رسید برنده جایزه انجمن حسابداران رسمی آمریکا شد. همچنین در ۱۹۸۶ جایزه مربی برجسته این انجمن را دریافت کرد. خواندن مقالات او در طول بیش از سه دهه برای دانشجویان دکتری الزامی

دمسکی

تنها پژوهشگری عالی رتبه نیست

بلکه معلمی به معنای کامل است

و وجودش برای هر دانشگاهی

یک گنجینه محسوب می شود

جول استانی دمسکی
محقق برجسته
به خاطر خلاقیت
و صلابت تحقیقاتش
در سیستمهای اطلاعات حسابداری
شهرت دارد
و
طی سه دهه
نقش رهبری تحقیقات حسابداری را
بر عهده داشته است

و (۱۹۷۰) و بورس تحقیقاتی بنیاد دانشگاه فلوریدا.
در ۱۹۶۴، دمسکی با میلی سایبرای (Millie Sobieray) ازدواج
کرد و صاحب ۳ فرزند شد. دمسکی چهل و ششمین عضو تالار
مشاهیر حسابداری است.

پانوشته‌ها:

- 1- Information Content
- 2- Information Economics
- 3- Agency Theory

منابع:

● بیانیه‌ای درباره تئوری حسابداری و پذیرش تئوری، ترجمه دکتر موسی بزرگ اصل،
سازمان حسابرسی، نشریه ۱۶۸، مرداد ۸۴

- <http://fisher.osu.edu/departments/accounting-and-mis-the-accounting-hall-of-fame/membership/Demski.html>
- <http://www.findarticles.com/p/articles/i-qa3657/is-200106/ai-n8964574>

کتابشناسی:

- Demski, Joel S., and J. Christensen, **Accounting Theory an Information Content Perspective**, McGraw Hill-Irwin, 2002
- Demski, Joel S., **Managerial Uses of Accounting Information**, Kluwer, 1994
- , **Information Analysis**, Addison-wesley, 1972
- Demski, Joel S., and N. Dopuch and J. Brinberg, **Cost Accounting: Accounting Data for Management's Desicion**, Second Ed., Karcort, 1974
- Demski, Joel S., and Feltham, G., **Cost Determination: A Conceptual Approach**, Iowa State Press, 1976

بوده و سمینارهای او که در بسیاری از دانشگاهها برگزار شده است در آماده‌سازی دانشجویان برای تحقیق و ارتقای درک و ظرفیت آنها اثرگذار بوده است. یکی از جدیدترین کتابهایش «کاربرد مدیریتی اطلاعات حسابداری» که در سال ۲۰۰۱ تجدید چاپ شده است به این امر مهم پرداخته و تفکر روشن او در ارتباط با مسائل اساسی حسابداری مورد علاقه دانشجویان در تمامی سطوح را به نمایش می‌گذارد. این کتاب برنده جایزه مشارکت برجسته در ادبیات حسابداری مدیریت در ۱۹۶۶ شده است. دمسکی، سالیان درازی نقش فعالی در انجمن حسابداری امریکا ایفا کرده است و در بسیاری از کمیته‌های آن و هیئتهای اجرایش فعالیت کرده و در سال ۲۰۰۱ نیز به ریاست آن انتخاب شده است. دمسکی همچنین عضو هیئت تحریریه **اکانتینگ ریسرچ** (Research Accounting) و بسیاری از مجلات دیگر است.

او به عنوان یک محقق واقعی شناخته شده است. به خاطر تفکر جستجوگرانه و پیگیری بدون مصالحه او در راه کمال و تعالی به عنوان یک پیشکسوت و تمثیلی برجسته از فداکاری و ارائه خود به همکاران و دانشجویان مشهور می‌باشد.

جوایز بسیار زیادی در دوران کاریش به او اهدا شده است، از جمله دکترای افتخاری از دانشگاه ادنسه (Odense) دانمارک، جایزه مربی برجسته انجمن حسابداری امریکا در ۱۹۸۶، جوایز متعددی از انجمن حسابداران رسمی امریکا و انجمن حسابداری امریکا به خاطر مشارکت ماندگار در ادبیات حسابداری (۱۹۶۷)